
AKBABA
Arnavutluk — Aç bre kapıyı... Ben de
ireceğim içeri!...
Kapıcı — İyi amma sen harbe girmedin ki..
Arnavutluk — Girmedim mori vallahi amma,
rb bana girdi bre!
BARIŞ KONF

ANKARA YOLUNDA

Hususî muhabirimizden :

Haydarpaşa garı kalabalık. Her yolcunun birkaç uğurlayıcısı var. Fakat Senihi Yürütenin birkaç değil, birkaç yüz: Ne kadar lâstik isteyen şoför, zam isteyen patron, iş isteyen yamak varsa hepsi gelmiş..

C. H. P. adayı olarak İstanbul Şehir Meclisine giremeyen bay Yürüten, D. P. adayı olarak İstanbuldan Millet Meclisine giriyor... Anlaşılan, talih bay Yürütene : Yürü ya kulum, demiş!

Eski Şoförler Cemiyeti reisi, ikide birde ağzından fırlayan takma dişlerini havada yakalayarak, durmadan konuşuyor :

— Arkadaşlar!.. Demokrasi arabasını son hızla yürüteceğimi size vadediyorum. Direksiyon benim elimde oldukça korkmayınız. Yalnız bir tehlike var : Partimizin seller gibi akıttığı benzin birdenbire kesiliverirse karışmam. O zaman, der makamı zınk duruveririz. Hattâ, fazla dikine gitmişsek kıçın kıçın geri basmak tehlikesini de göze almalı!

Senihi Yürüten demecine devam ederken kalabalık karıştı. Baktım, yine D. P. nin İstanbul milletvekillerinden Fenerbahçenin eski top atanı Zeki Rıza Sporel. Üstat, piposu dudağının kenarında, alângle bir ciddiyetle kompartimana girerken teşyiine gelen arkadaşları bağırıştılar :

— Zeki!.. Gol isteriz!

Bir zamanlar stadyumda çok işittiği bu çığlığa karşı, Zeki Rıza hazin bir tebessümle, piposunu ağzından çıkarmadan cevap verdi :

— Yooook, ben emekli futbolcuyum, öyle gol mol istemeyin artık.. Bir iki çalım yapayım yeter!

***

Gece, büyük bir gürültü ile uyandık : Kapılar çarpıyor, camlar kırılıyor, vagonlar birbiriyle tokuşuyordu...

Dehşetle ışığı yaktım: Ne oluyorduk? Daha Ankaraya varmadan, daha Meclise girmeden iki taraf biribirine mi girmişti?..

— Demokrat karpuzlar bunlar!... Kan çıkıyor, kan!..

Uykulu gözler, dağınık saçlar, pijamalı yolcular dışarı fırlamıştılar.

Nihayet, tren memurlarından biri telâşımızı yatıştırdı :

— Bilecik yokuşunu çıkamıyoruz. Yük ağır, dik fazla...

— Peki ne olacak?

Bay Fuat Hulûsi :

— Kolay, dedi, bizim Demokrat arkadaşlardan bay Yürüten var. Kendisi şoförler reisidir. Elbet bu treni de yürütmenin kolayını bulur!

Karanlıkta yüzünü göremediğim bir ses :

— Cihat Babanı indirmeli, di, yükümüz epey hafifler!

Koridorda, çeşit çeşit fikir biribirine karışırken, gürültü yav yavaş azalmış ve tren ağır a yollanmağa başlamıştı.. Yoku aşmıştık...

Kendi odasına giden neş bir ses, mânalı bir eda ile mır danıyordu :

Tiz reftar olanın pâyına dâmen dolaşır
Erişir menzil-i maksûduna aheste giden

Çimdik

AKBABA

Yıl: 23 Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Yusuf Ziya Ortaç Sayı: 76

Yaşasın Hürriyet!

Hürriyet istiyorlar: Basın hürriyeti, yayın hürriyeti, toplanma hürriyeti, kurum hürriyeti...

Basın hürriyeti istiyorlar!.. Ya bu sütun sütun, sahife sahife, yaprak yaprak çığlıklar nedir?.. Basın hürriyeti değil mi?

Yayın hürriyeti istiyorlar!.. Ya bu kollarını sallıya sallıya Babıâli yokuşundan yurdun dört bucağına yayılan kelepçelik fikirler nedir?.. Yayın hürriyeti değil mi?

Toplanma hürriyeti istiyorlar: Ya bu tek çatı altında, silâh çatmış ihtilâl çeteleri gibi kalem çatan yoldaşlar nedir?.. Toplanma hürriyeti değil mi?

Kurum hürriyeti istiyorlar: Ya bu sıkı yönetim istanbulunda, bit ürer gibi üreyen sabahçı kahveleri, propaganda evleri, resim sergileri nedir?.. Kurum hürriyeti değil mi?

Hayır, hayır... Onların istediği bir tek hürriyet var: En büyüğümüzden en küçüğümüze kadar bizim hürriyetimiz!

Onlar, Türk milleti basın hürriyetini, Türk milleti yayın hürriyetini, Türk milleti toplanma hürriyetini, Türk milleti kurum hürriyetini kaybettiği gün, ağızlarını cehennem kapısı gibi açarak, bahtiyar çığlıklarla haykıracaklar:

— Yaşasın hürriyet!..

Yusuf Ziya ORTAÇ

Son Köprülü muhalefet seferinde!

Edebiyatı Cedide Müzesinde

Rumelihisarından yukarı çıkan dar yola saptım.

Geçerdim basıp bir takım izlere,
Eğildim, biraz dikkat ettim yere:
O izler benim, hep benim
izlerimdi!

Çünkü iki sene evvel «Âşiyan» ın Edebiyatı Cedide müzesi olacağı haber verilince gelmiş ve Akbaba okuyucularına gördüklerimi anlatarak «Neredeyse umumun ziyaretine açılır» demiştim. Demek bu neredeyse iki yıl sürmüş!

Edebiyatı Cedidenin «Aşiyan» ı müze olarak açılacağı gün atom bombalarını tetkik için Amerikada bulunduğum için, son süratle yola çıktım. Yolda, benim gibi telâşlı iki dostla karşılaştık: Tevfik Fikret ve Halit Ziyanın ruhlariyle.. Onlar da, meğer öbür dünyadaki yedek parça noksanından dolayı gecikmişler, yolda otobüsleri bozulmuş! Ne yaparsınız, harb bu! Ruhlar hafif oldukları için yorulmuyorlardı. Bense kan ter içinde kalmıştım. Bahçe kapısına geldiğimiz zaman, duvar dibinde bir hayalet gördüm, gözüm ısırıyordu. İçeri girecek yerde:

Karşında senin - âh ne rezalet!. -
Şair mi denir bizlere? Hâşa!

diye dövünüp duruyordu.

Az daha yaklaşınca Mehmet Âkifin ruhunu tanıdım.

Acı bir levha, şüphe yok ki hayat!
Görmemek en büyük tesellidir.

diyerek içeri girdik. Genişletilmiş bahçede, ağaçların altında Süha ve Pervin, hayal ve hakikat oturmuşlar, ellerinde birer Rübabı Şikeste:

Her nağmene bir şi'rimi kurban
edelim çal!
Çal! Âlem-i ervahı da raksan
edelim. çal!

diye çalıyorlardı. Bunları görüp coşan Fikretle Halit Ziyanın ruhu havalarda bir kadril oynadılar. Sonra Fikret:

Yüzünde giryeli, muzlim, boğuk
şikâyetler,

yanıma geldi ve:

— Maalesef, dedi, şimdiki gençler bizim bu nasihatımızı ters anlayıp onun bunun eserini çalıyorlar.

Binaya girerken ben de görünmez oldum. Odalar hâlâ ziyaretçilerle doluydu. Bir yerde Hüseyin Cahit Yalçın, durmuş, nutuk irat ediyor, Fikret hakkında hâtıralarını anlatıyordu. Bunları duyan Fikret şu mısraları okudu:

Öter gûş-ı rûhumda boş bir enîn:
Boğuk bir tezâd-ı sükûn-u Tanîn!

Bir odada Fikretle Halit Ziyanın portreleri asılmıştı. Rıza Tevfık bir ona koşuyor, bir ötekine, aynı sözleri ikisine de tekrarlıyordu:

Sen de gittin, senin de arkandan
Ağladım, ağladım, helâk oldum!

Tanıyamadığım bir zat, filozofun söylediği beyti düzeltti:

— Yanlışın var üstat, sen helâk olmazsın! Doğrusu haraboldumdur onun!

Filozof bu zata yine Fikretin bir mısraile cevap verdi:

Gülerim kahkaha-i ye'sile
çığlıklarına!

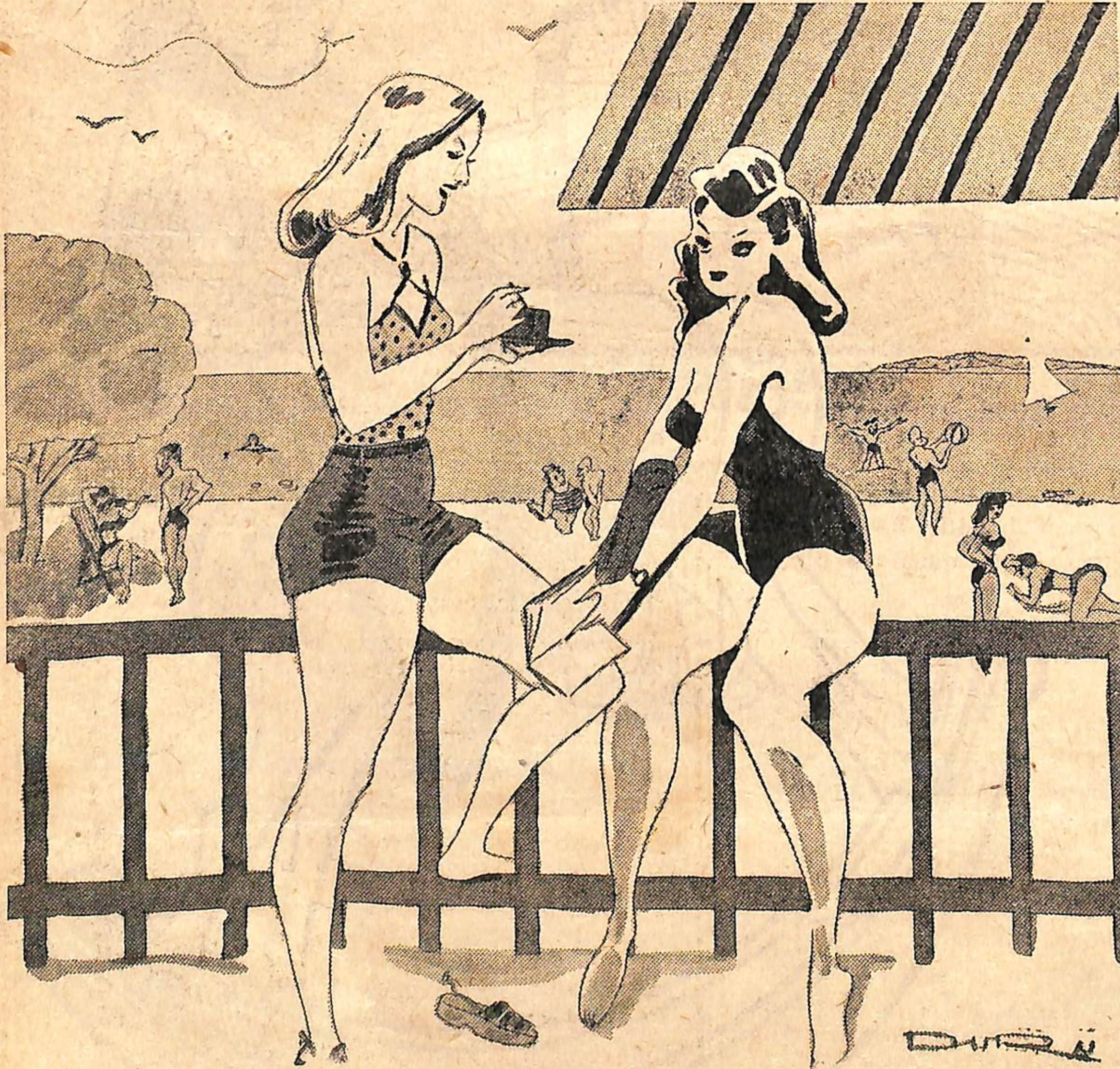
Robert Kolej talebesinden olduğunu tahmin ettiğim bir genç, bu mısradaki ye's kelimesini İngilizce sanarak:

— Ne büyük şairmiş yahu! diyordu arkadaşına, tevekkeli bizim koleje hoca yapmamışlar, bak İngilizce kelimelerle Türkçe şiir yazmış!

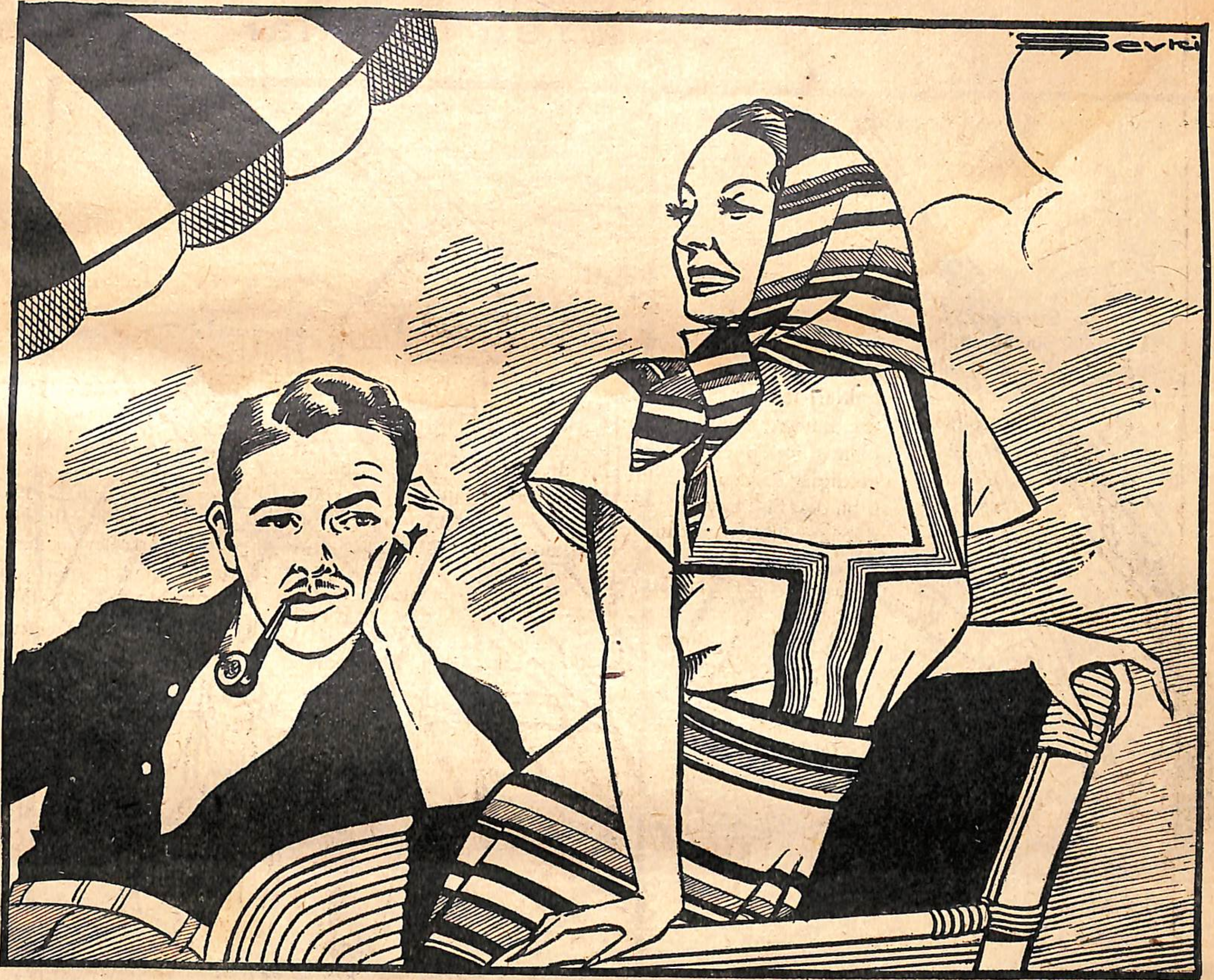
Arkadaşı sordu:

— Bu sene de gelecek mi imiş derslere?

Ben, ne olur ne olmaz diye, üstatları kanadlarından çekerek öbür salona götürdüm. Burada Edebiyatı Cedide sanatkârlarının eserleri teşhir ediliyordu. Bir takım çoluk çocuk, kitapları ellerine almışlar, baş aşağı tutarak okur

— Ben de artık serbes seçim mücadelesine başlıyacağım..
— Hükûmete karşı mı?
— Hayır... Aileme karşı!

— Atom bombası Japonyanın altını üstüne getirmiş...
— Elbet getirir: Kâşiflerinden biri kadınmış!

görünüyorlardı. Fikretin ruhu dayanamadı:

— Bu levha kalbimi tahrik içinse, kâfidir!
Tasavvur eyliyemem bir yürek, velev münkir,
Velev haşin-ü mülevves; görüp de sızlamasın...

Yandaki odada, bir genç şairimiz, mısraları berbat ederek, meraklılara Rübabı Şikeste okuyordu. Fikret dinledi, sonra daha fazla dinlemeğe tahammül edemedi:

Yavaş yavaş duyarım bir inilti hâlinde
Kaval sadaları, târ-ı alîl-i şi'rimden!

diyerek uçtu gitti. Üstat Halit Ziyadan Edebiyatı Cedide müzesinde bana rehberlik etmesini rica ettim:

— Şimdiki gençler benim dilimden anlamıyor, diye itiraz etti, bu işi Hüseyin Cahide havale edelim, malûm ya, her dilden söyler!

Üstadı buldum. Pek çatıktı.

— Maalesef, dedi, arzunuzu yerine getiremiyeceğim. Bugünkü siyasî durumum müsait değildir.. Malûm ya!

Ve yan gözle «Tarih-i Kadim» e bakıp gülümsedi.

Müzeden çıkarken Fikretin şu mısraları dudaklarımda dolaşıyordu:

Yaz aşkına dair dediniz, işte misali:
Sevdiklerimin ben
Hepsinde bu tırnakları, hepsinde bu hali,
Hepsinde bu hırçın kedi simasını gördüm!

Görünmiyen Adam

Yeni Sis

Sarmış yine âfâkını şehrin kara borsa
Hemşeri kan ağlar kara düşman gülüyorsa..

Tazyikının altında ezilmiş gibi dünya
Rahat ve ucazluk ne zamandır yine rüya

Lâkin bize lâyık bu derin sütre-i zalim
Lâyık bize.. Ey sahn-ı zulüm; sahn-ı mezalim!

Ey serveti milyon tutan erbab-ı ticaret!
Ey herbiri ahlâkı satan pir-i rezalet!

Ey herbiri devlerle boy ölçen hemücükler,
Altın bilezikler, iri pırlanta yüzükler!

Kaatil depolar, sır küpü mahzenli saraylar!
Ey gizli kumaşlar, yeni ampul ve kalaylar!

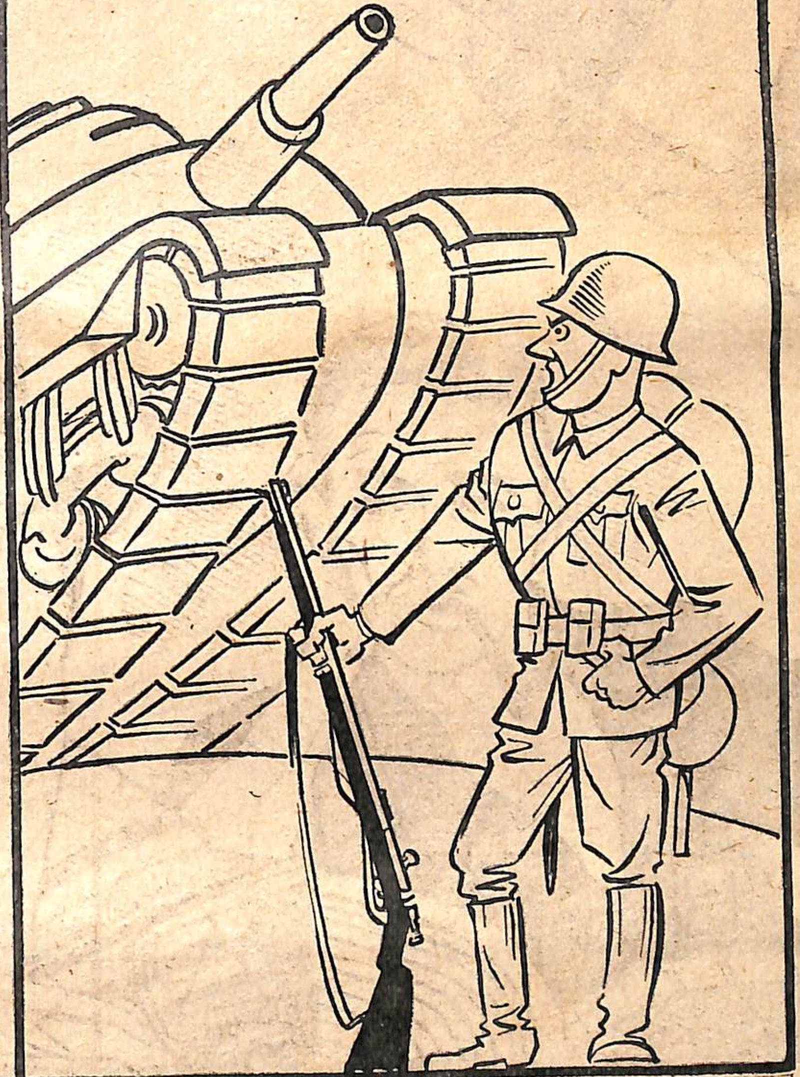
Bir yanda bütün bunları elbirliği gizler;
Bir yanda değişmez gelir erbabı... Ya sizler,
Hele sizler...

Örtün evet ey hâile, örtün evet ey şehr..
Örtün ve müebbet uyu ey facia-ı dehr!

Dehrî-i Zaman

Tüfek icadoldu, mertlik bozuldu,
İğri kılıç kınında paslanmalıdır!

Tank icadolundu, mertlik bozuldu,
Kurşunlar namluda paslanmalıdır!

Tarife

Adadan Köprüye geliyorlardı. Bütün iskeleler meşgul olduğu için on dakika kadar vapurları deniz üstünde bekledi. Bayan :

— Nihayet yaz tarifesiyle kış tarifesi arasındaki farkı anladım!

Dedi. Arkadaşı sordu :

— Nereden anladın?

— Kışın vapur belli saatte kalkar ve limana gelince hemen iskeleye yanaşır. Halbuki yazın daha erken kalktığı halde limana gelince yanaşamaz, bekler. Böylece yolcular serin bir hava almış olurlar.

Bozgun

Sabiha Zekeriya Sertel'le Zekeriya Sertel, Kadıköy vapurunun lüks kamarasında "Tasvir„ i okuyorlardı. Sabiha Zekeriya hiddetle :

— Yarın "Asıl bozguncu Peyami Safadır„ diye bir yazı yazayım inşallah!.

Dedi. Bay Sertel sordu :

— Neden?

— Elbette bozguncu ya.. Okusana yazısını : Rahatımızı bozuyor!

Tarif

— Söyle bakayım şair kimdir?

— Şiir yazan!

— Bilemedin, bak Baltacıoğlu nasıl tarif ediyor: Şair pardösüsünün yakası kirlice, cebi delik ve pabucu pençeli bir kopuk insandır!

— Ayol bu üstadın gençliğindeki şairin tarifi! Şimdi yalnız yakası yağlı faslı kaldı.

— Neden?

— Öyle ya? Cebin delinmesi için içine bir şey girmesi lâzım... Sonra, şimdiki pabuçlardan pençe tutanını bulsam ben alırım...

— Bir şey unuttun..

— Nedir o?

— Şimdikiler de kopuk!..

Haklı

Plâjdaydılar. Genç, kıza bir şeyler söylüyordu :

— Yanıyorum, tutuşuyorum ilh..

Kız sabırsızlandı :

— Utanmıyor musunuz?

Genç hemen gazetesini uzattı :

— Utanacak ne var bayan? Bu sıcakta otlar bile cayır cayır yanıyor, inanmazsanız okúyun, ben o kadar hissiz miyim?

150000

İki arkadaş, günün olayları hakkında konuşuyorlardı. Biri :

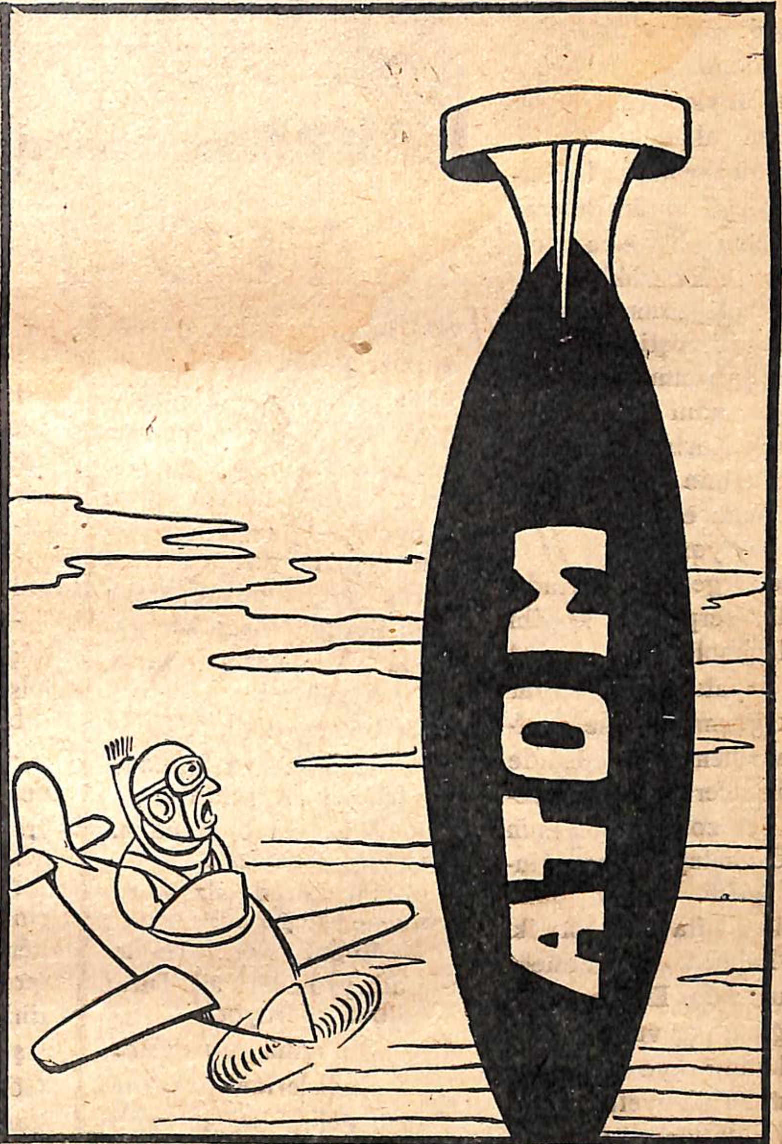
— Yüz elli bin ampul gelmiş!

Dedi. Öbürü acı acı güldü:

— Eeeeh, desene yine kara borsa aydınlanacak!

...a eski Köroğlu gibi:

Uçak icadoldu, mertlik bozuldu,
Dev tanklar müzede paslanmalıdır!

Atom icadoldu, mertlik bozuldu,
İnsan oğlu artık uslanmalıdır!

Fena...

— Gençliğimde bir doktor: "Bana sigarayı bırakmazsan aptal olursun„ demişti..

— Sigarayı bırakmadığınıza pek fena etmişsiniz!

İhtimal

Hava o gün de pek sıcaktı. Yol yokuştu. Tramvay doluydu. Yolculardan biri kendinden geçerek feryadetti :

— Yarabbi! Bu ne sıcak böyle?

Herkes hayretle dönüp ona baktı. Tanıdılar : Meşhur bir ayyaştı. Umumî sessizlik ortasında arka taraftan dik bir ses yükseldi :

— Sizi cehennem azabına alıştırıyor!.

Resimler

Baba oğul gazetenin ilân sayfasındaki resimlere bakıyorlardı. Çocuk sordu :

— Bu kim baba?..

— Meşhur bir sünnetçi oğlum...

— Ya bu kadın? Onun da her sayfada iki resmi var. O de sünnetçi mi?

— ?!..

Türkçe

21 ağustos tarihli "Cumhuriyet„ te çıkmış bir ajans haberinden aşağıdaki parçayı aynen naklediyoruz. İster gülün, ister ağlayın!

"Mr. Churchill, Roosevelt ve Eden bizi temin için çalışıyorlardı. Onların selefleri de sabırla ve faaliyetle aynı şekilde hareket etmelidirler„.

Cankurtaran

Adamın biri Moda iskelesinde avaz avaz bağırıyordu :

— Cankurtaran yok mu? Karım denize düştü, sağ çıkarana yüz kâğıt veririm...

Sandalcılardan biri hemen olduğu gibi denize daldı ve ileride batıp çıkan bir kadını kıyıya çekti. Sonra, üzerinden sular sızarak, bağıran adama yaklaştı :

— Bayım, dedi, bayanı kurtardık işte...

Adam, canı sıkkın bir tavırla :

— Evet ama, dedi, zahmet oldu size.. Ben uzaktan karım sanmıştım, meğer kaynanammış!

Sandalcı hemen elini cebine attı :

— Ya.. Vah vah.. Peki üste ne kadar vereceğim?

Nota

— İngiltere de Amerikan sonra Bulgaristana bir nota vermiş. Acaba bu notalardan ne çıkacak?

— Ne çıkacak, berbat bir hava!..

ATOM ÖZÜ

Nail Kadri, çocukluğundan beri polis hafiyeliğine heves ederdi. Filimlerde gördüğü, zabıta romanlarında okuduğu sahneleri arkadaşlarıyle sokakta oyun oynarken taklide kalkışırdı. Büyüdüğü zaman, sade Türkiyede değil bütün dünyada tanınmış bir esrarlı cinayetler ve hırsızlıklar mütehassısı olacağına o kadar kanaat getirmişti ki doğar doğmaz babasının kendisine koyduğu adın ilk harflerinin Nick Karter'in isminin ilk harflerinin aynı olmasını da buna en kuvvetli bir belge sayıyordu.

Seneler geçti. Nail Kadri büyüdü, serpildi, filiz gibi bir delikanlı oldu. Fakat tahsil hayatı pek o kadar parlak geçmedi. Lise sınıflarının hemen hepsinde bütünlemeler imdadına yetişti. Zar zor diplomasını aldı. Olgunluğu verdi. Hukuka girdi. Fakat daha birinci sınıfta üst üste iki sene kalınca terk etmeğe mecbur oldu. Emniyet Müdürlüğüne baş vurdu. «Kadro doludur!» diye almadılar. Bu ruh ve zihniyette birinin böyle durum karşısında hangi mesleğe yamanacağını tabiî tahmin edersiniz: Gazeteciliğe!..

Başında kasket, ağzında pipo, tam bobstil bir kıyafette sokak sokak gezmiye, kapı kapı dolaşmıya, gündelik gazeteler, haftalık dergiler için heyecanlı haberler toplamıya, meraklı röportajlar yapmıya koyuldu.

* *

Geçen sabah, Ayaspaşada, en üst kattaki çok küçük bir dairesinde oturduğu «Kervansaray» apartımanının merdiveninden dalgın ve düşünceli, zihninde o günkü mevzuu işlemeğe çalışaraktan indiği halde 23 numaralı dairenin kapısının aralık olduğu gözünden kaçmadı. Yan taraftaki loşça boşlukta da yuvarlak yüzlü, kara kaşlı, kara gözlü şirin bir kızcağızın sinir ve korku buhranları içinde kıvrandığını farketti. Tabiî hemen polis hafiyeliği, gazetecilik ve röportajcılık damarları kabardı. Herhalde o aralık kapı ile bu perişan kız arasında bir münasebet vardı. Yanına yaklaştı:

— Bayan, dedi, ne var, ne oldu.. Başınıza bir kaza, bir felâket mi geldi?

— Şey.. Evet efendim.. Kapıya baksanıza..

— Bu dairede siz oturuyorsunuz değil mi?

— Evet.. Şey.. Hayır.. Burada profesör Faik Turan Özdibek oturuyor..

— Siz onun nesisiniz?..

— Ev işlerine bakarım.. Sabah gelir, akşam giderim.. Geceleri teyzemin evinde kalıyorum.

— Ya..a..

— Evet.. Profesör burada olsaydı, bir şey değil.. Fakat romatizmaları için bir hafta evvel Yalovaya gitmişti. Ben yine hergün geliyor, ortalığı silip süpürüyor, tozları alıyordum.. Dün akşam acaba kapıyı dalgınlıkla ben mi aralık bıraktım.. Yoksa geceleyin hırsız mı girdi? diye demindenberi düşünüp duruyorum.. Kapıcıyı aradım aradım bulamadım.. Allahtan siz imdadıma yetiştiniz.. Yoksa, dünyada yalnız başıma içeriye girmeğe cesaret edemiyecektim..

— Buyurun, öyle ise beraber girelim!

Nail Kadri önde hizmetçi kız arkada koridoru geçtiler. Delikanlı karşısına masalı, koltuklu, kanapeli bir salon çıkacağını tahmin ederken gördüğü manzaradan hem şaşırdı, hem de memnun oldu.

— O.. diye haykırdı, sizin profesör âdeta bir kâşif galiba..

— Hayır efendim.. Adı kâşif değil.. Demin söylemiştim ya, Faik Turan Özdibek..

— Peki.. Peki.. Kabahat bende.. Sizin anlıyamıyacağınız bir dille konuştuğum için..

Nail Kadri, ortadaki üzeri çini kaplı büyük masanın her tarafına serpilmiş kadehlere, tüblere, imbiklere takdirle baktı. Raftaki ilâç şişelerini gözden geçirdi. Gözleri orta çapta bir şişenin karnına yapıştırılmış etikete ilişince birdenbire sıçradı. Saçları dikilmiş, gözleri patlıyacak kadar açılmıştı.

— Aman Yarabbi.. Ne görüyorum, diye bağırdı, Atom özü ha.. Atom özü..

Geri geri çekildi. Elini çenesinin altına dayadı, piposundan bir iki nefes çekti:

— Hım, diye mırıldandı, buraya herhalde dün gece bir casus girmiş olacak.. Fakat ne şeref!. Demek bizim âlimimiz de, İngiliz ve Amerikan mütehassısları ile birlikte atom özünü (!) keşfetmiş.. Ama, ne ihmalci, ne derbeder adam.. Böyle bir keşif boş bir evde, olduğu gibi bırakılır mı? Lâkin hiç şüphe yok, bu casusluğu yabancı değil, profesörün dostlarından, ahbaplarından biri yapmıştır...

— Vallahi orasını bilmem efendim.. Ama, dün geceye kadar buraya benimle nişanlımdan başka kimse girmedi.. Biz de bu salona korkudan katiyen uğramayız.. Hepsi Allah saklasın, patlayıcı şeyler.. Hele atom işi malûm.. Japonyayı ne hale koydu... Tu.. Tu.. Büyük sözüme tövbe..

— Kızım telâş etme.. Senin böyle işe aklın ermez, ona eminim.. Fakat profesör seyahate çıkalıdanberi buraya elbet de bazı tanıdıkları uğramıştır. Sen bana onların isimlerini söyle!

— Hiç kimse uğramadı efendim.. Çünkü profesör bekârdır.. Öyle yakın akrabası filân da yoktur. Dostları, ahbapları da habersiz gelmezler.. Ama, doğrusunu söyliyeyim, nişanlım hemen hergün akşamları gelip beni alıyordu. Fakat o çok namuslu bir çocuktur...

— Kızım, kendine kalsa namusludur ama, para, gözü körolası para.. Şimdi bütün dünya biliyorsunuz, atom meselesi üzerine titriyor.. Onun esrarını keşfedeceklere herhangi bir devlet, hükûmet milyon değil, milyar bile verir..

Genç kız ağlamıya başlamıştı. Hıçkırarak:

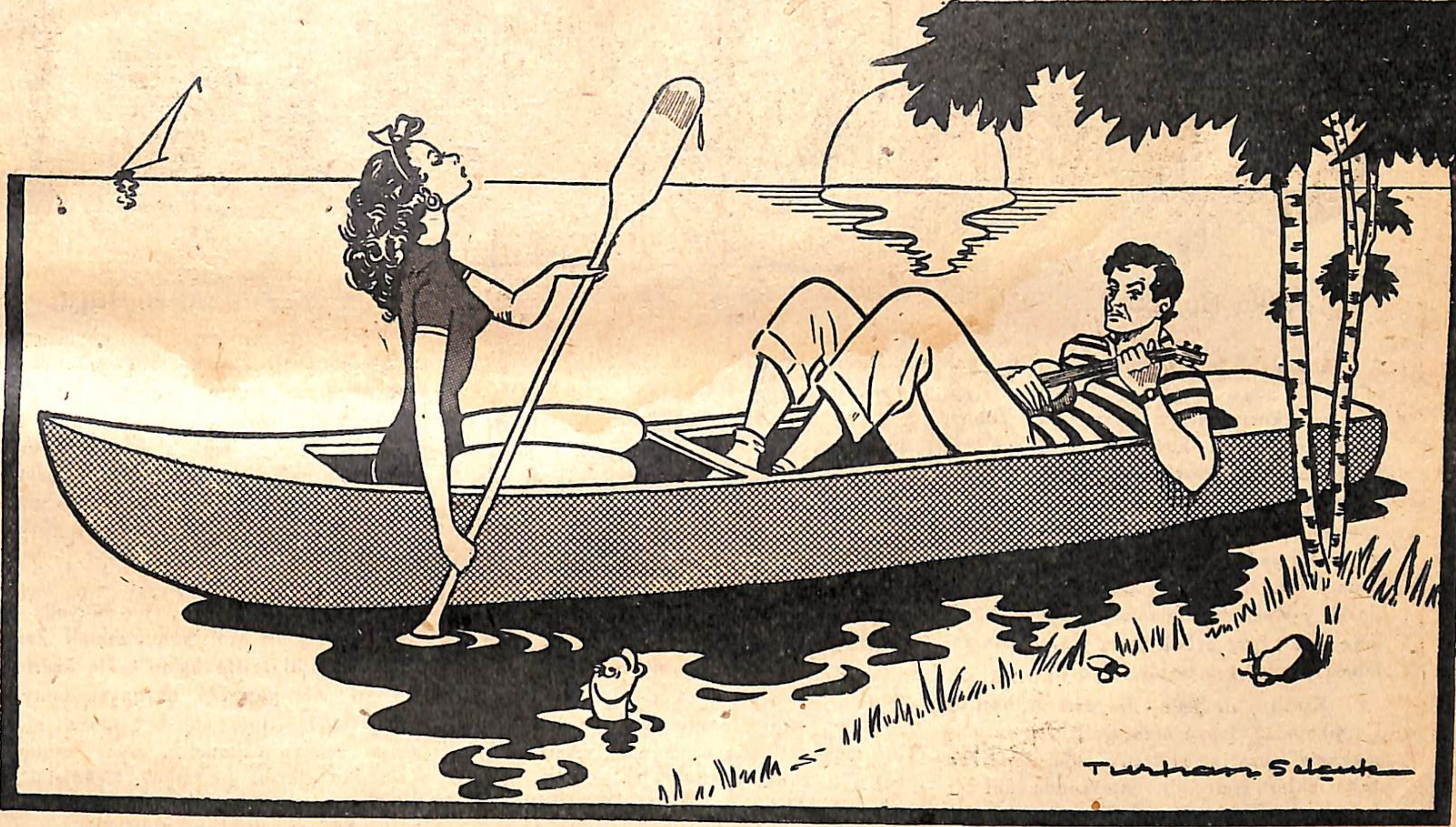
— Beyefendi, diyordu, yazıktır, günahtır, masum, günahsız çocuğu nâra yakmayın!..

— Canım, mutlaka o yapmıştır demiyorum, belki bir cahillik etmiştir, yalnız yol göstermiştir..

Nail Kadri bir iki saniye sükût içinde düşündü. Birdenbire yüzünde sonsuz sevinç izleri ve gülümsemeleri belirdi. Kendisini tutamadı, haykırdı:

— Kızım.. Seni bana Allah rast getirdi.. Bu, şişeden bir iki damla çalıp götüreceği yere götürmüş olan melûn hoplıya zıplıya dursun.. Profesörle birlikte ben de zengin ve meşhur

İnce Hastalık!

— Nişanlanmamız hakkında karar vermek için vaziyeti inceliyormuş...
— Eyvaaah... Yine gelecek seneye kaldı demek!

oldum.. Tasavvur etmeli bir kere.. Atomun keşfi bize de nasiboluyor.. Profesör Faik Turan Özdibek bunu açığa vurmuyor.. İşi meydana çıkarmak şerefi bile bana düşüyor. Ne saadet!.. Yaşadık.. yaşadık!..

O sırada merdivenlerde ayak sesleri peyda oldu. Önde sakallı, gözlüklü bir ihtiyar, arkada elinde bavul bir hamal uflıya puflıya yukarı çıkıyorlardı. İhtiyar, demin hizmetçi kızla Nail Kadrinin girip kapamış oldukları kapıya anahtarını sokup çevirdi. İçerideki hararetli konuşma kulağına çalınınca:

— Hay Allah müstahakkını versin, diye homurdandı, bizim Zehra galiba yine nişanlıyı değiştirdi.. Bu, şimdiye kadar hiç duymadığım yabancı bir erkek sesi...

Tıkırdıya Zehra ile Nail Kadri bir anda koştular. Hizmetçi kız:

— Oh... Beyefendi!

Lâkırdısiyle geniş bir nefes aldıktan sonra devam etti:

— Polis midir kimdir bilmiyorum ya.. Bu efendi sizin atom şişesinden casuslar bir kaç damla çalmışlar diye bütün kabahati benim nişanlımın üstüne yüklüyor..

Nail Kadri, Zehrayı eliyle kenara itip profesöre doğru ilerledi. Onu bir hamlede yakalayıp iki yanağından şapır şapır öptü:

— Bu ne tevazu, bu ne mahviyet, beyefendi, dedi, cihanı alt üst eden müthiş kuvveti siz de burada keşf etmişsiniz de hiç ses çıkarmıyorsunuz.. Fakat artık onun gizli kalmasına imkân yok.. Şöhret, saadet, servet, herşey sizinle benim için! Vakıa siz onun asıl kâşifisiniz amma, kâşifinin kâşifi olmak şerefi de bana nasib oldu..

Faik Turan Özdibek genç kıza:

— Zehra yavrum, dedi, sen bir az öteki odaya git.. Biz beyle hususî görüşeceğiz!

— Başüstüne efendim.. Yalnız rica ederim.. Nişanlımı boş yere ateşe atmayın, iki gözüm kör olsun hiç birşey yapmadı.. Hem, hiç o Allahın belâsından öyle korkuyorduk ki, el sürmek değil, yanından bile geçmiyorduk.

İhtiyar teselli ve teminat verdi:

— Peki.. Peki..

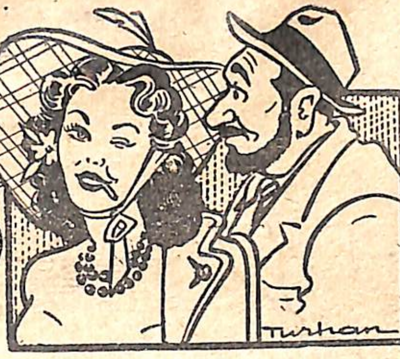
Kızın şıpıdık terliklerinin sesi işidilmez olunca profesör üzerinde «Atom özü» etiketli şişeyi alıp mantarını çıkardı:

— Buyurun koklayın, dedi, bu ne atom özü, ne de malın gözüdür. Bu düpe düz rakıdır.. Fakat ben, son hâdiseyi vesile yaparak Zehra ile nişanlısına göz dağı vermeğe mecbur kaldım.. Yoksa çekiyorlar kafayı, çekiyorlar kafayı.. Ondan sonra hem iş güç hak getire.. hem de bana içecek bir dirhem zıkkım kalmıyor.. Anladın mı yavrum, şimdi atom özünün esrarını.. Hah.. Hah.. Hah..

A. Hidayet Reel

GALATA ŞUBEMİZ Galatada, Yüksekkaldırım köşesinde, Minerva hanının alt katında, çalışmalarına başlamıştır. Bu da halkımızın itimat ve sevgisinden doğan bir eserdir.

YAPI ve KREDİ BANKASI A. Ş.

Apaş Kız!

Tefrika No. 25

Yazan : A. H. REEL

Ortadaki havuz buğularını salıvere salıvere suyu soğumuş büyükçe bir hamam kurnasını andırıyordu. Yalnız, camiin yakınında hoş bir tabii dekor teşkil eden yüksek boylu, geniş gövdeli ağaçların tepelerini okşıyarak hafif bir rüzgâr yaprakları belli belirsiz kımıldatıyordu.

Durmadan tramvaylar gidip geliyor, uzunca fâsılalarla otobüsler geçiyor, fakat durak yerlerinde toplanmış orta yaşlı memur esnaf, kız erkek genç Üniversite talebesi kalabalığını azaltamıyordu.

Kırmızı bir Şişli - Beyazıt arabası da Çarşıkapıdan doğru hızla gelirken vatman makasta süratini azalttı. Kavisi dönerken tekerlekler gıcırdadı. İstasyonda âni bir fren darbesile durdu. Ön kapıdan inenlerin yerini arka kapıdan girenler doldurdu ve araba süzülüp kaçan bir sevgili gibi rayların üzerinde kayarak uzaklaştı.

Şişli - Beyazıt tramvayından inen yolculardan bir kısmının muhtelif istikametlere dağılıp gitmelerine karşılık bir kaç tanesi de durakta kaldılar. Bunlar aktarma bilet sahipleriydi. Fatih, Edirnekapı tramvayı bekliyorlardı. İntizardan sıkılanlar aşağı yukarı geziniyorlar, geriye dönüp ağaçların gölgesine atılmış iskemlelere kaygusuz uzanarak sigara içenlere, gazete okuyanlara, gurubun kızıllıklarına karşı hülyaya dalanlara gıpta ile bakıyorlardı.

Hafız Cabir efendi de Şişliden Fatihe aktarma bilet almış olanlardan biri olduğu için bekleyenler ve sinirli sinirli kahvedekileri gözden geçirenler arasında idi. Şapkası ensesine doğru kaymıştı. Vücudu yorgun, zihni meşguldü. Fakat birdenbire nazarları sandalyesinin arkalığını yıllanmış ağacın kütüğüne dayayıp gözlüğünü burnunun ucuna indirerek elindeki kitaba dalmış Sait beye tesadüf edince vücut yorgunluğunu da zihin meşguliyetini de birden unutarak o tarafa seğirtti.

— Efendim, efendim.. Kolay gele!.

Sait bey, başını kitaptan kaldırdı, gözlüğünü burnundan aldı :

— Vay hafızım, buyur bakalım.. İki gözüm, nerelerdesin.. Çoktan beri göründüğün yok!. Gel.. Gel.. Şöyle yanımdaki iskemleye gel.. Kahve mi, çay mı ?..

— Şöyle şekeri kahvesi kıvamında bir okkalı içerim doğrusu !.

— Rüştü efendi.. beye bir okkalı..

Sait bey, ilerdeki müşterinin nargilesinin ateşini tazeliyen garsona başını çevirip seslendikten sonra tekrar Hafız'a döndü :

— Ey.. Bay Cabir, ne var ne yok bakalım..

— Vallahi ne olsun Sait bey efendi.. İyilik, güzellik..

— Eh, yâni bugünkü dünyanın da dört köşesinden dediğin şeyler durmadan filiz veriyor ya !..

— Ne yapacaksınız efendim.. Buna da şükür..

— Hafız, galiba senin keyfin yerinde..

— Değil efendim, değil amma, Arabın meşhur hikâyesi malûm.. Ekseriya servet ve rahat içinde olanlar hallerinden şikâyet ederler de güçlük ve sıkıntı çekenler daha beterine düşmek korkusu ve kendilerini teselli etmek kaygusile vaziyetlerinden memnun görünmeğe çalışırlar..

— Yani bana taş mı atmak istiyorsun ?.

— Esğfirullah.. Bilâkis başımda bin bir dert olduğu halde başınızı ağırtmamak için şikâyette bulunmaya cesaret edemediğimi arzetmek istiyorum..

— Bin bir dert mi ?.

Sait bey, cebinden enfiye kutusunu çıkarıp bir tutam aldı, bornuna götürdü. Yarım peştamal büyüklüğünde kahve rengi mendilile burun deliklerinin kenarını temizledi. Manalı bir gülümseme ile ilâve etti :

— Ha.. Galiba, bunların hepsinin başı senin şu mahut aşk ve alâka meselesi!.

Cabir efendi, yüzüne kan hücum ettiğinin farkına vardığı için sanki yanaklarında beliren pembeliği saklamak istiyormuş gibi âdeti olan hareketi yaptı. Sol avucunu çenesinden kaşları hizasına kadar kötürüp getirdi. Başını önüne eğerek mırıldanı :

— Doğrusun.. Sait bey efendi.. Ah.. Çok acıklı bir durumdayım..

— Yoksa.. Halileniz hanım meseleye agâh mı oldu ?

— Hayır üstadım.. Henüz hamdolsun, bir bu eksik !.

— Başka ne var, meselâ..

— Sorma mirim.. Ne yok ki.. Bir kere benim yavrucağı, Beduşumu her görüşte yüreğim parça parça oluyor.,

— Rahatsız mı ?

— Maddî bir rahatsızlığı yok.. Fakat onu istediğim gibi yaşatamıyorum.. Onunla istediğim gibi yaşayamıyorum.. Bunca fedakârlığıma, bunca gayretime rağmen onu çalışmak zorundan kurtaramıyorum.. Bana bu derece bağlı olduğunu herkesin bildiği bir kadıncağızın ömrünün bir kısmını elin külhanbeylerinin arasında geçirmesi, sesile beraber vücudunu ve güzelliğini de sarhoşlara teşhir etmesi doğru mudur ?

— Amma, Hafızım, bu dünyada insanları oldukları gibi kabul etmek lâzım.. Şu anda belki de Beduş'un senin üzerinde yaptığı tesir yaşadığı bu hayat dolayısiledir. Başkalarının onu beğenmesi, alkışlaması senin kıskançlık, aynı zamanda sevgi duygularını gıcıklıyor. Kendisini çekip eve kapattığın gün nazarındaki kıymeti, ehemmiyeti belki de hiçe iner..

— İmkânı mı var.. Mirim.. O günü ben nasıl bir sabırsızlıkla bekliyorum, bilmezsiniz..

— Hafızım, hattâ ben daha ileri gideceğim ve diyeceğim ki, halileniz hanımla şu anda aranızda iftirak vaki oluverse yine Beduş senin indinde değerini kaybedecektir..

— Üstadım, aramızda büyük «noktai nazar» farkları var.. Benim saadet bellediğim şeyleri zatı âliniz birer felâket telâkki buyurursunuz..

— Eh.. Hafız, bizi de hor görme.. Vaktile biz de kendimize göre hovardalık âlemlerinde gezdik, dolaştık. Âcizane sevdik, sevildik.. Tecrübe üzerine söylüyorum.. Beşer, daima erişmek için zahmet çektiği nimetleri ara sıra tadabilmekten haz duyar.. O nimetlerden sık sık faydalandıkça alışır, zevk almamaya başlar.. Hele Beduş'la bir dam altında yaşamaya koyulduğunuz vakit arada öyle beklenmedik geçimsizlik vesileleri çıkacak ki tasavvur edemezsin.. Çünkü, pek küçük yaştan beri geçirmeği itiyat edindiği serbest yaşayıştan birdenbire çekip alınan o hoppa kadın böyle bir mahpes hayatına tahammül eder mi sanıyorsun?..

— Ah.. Üstadım, size yalan, bana gerçek.. Beduş'un beni ne kadar sevdiğini tahayyül edemezsin ki..

— Hafız, bunun menfaat karşılığı olmayan bir sevgi olduğunu iddia edebilir misin ?

— Üstadım, menfaatten kastiniz...

(Devamı var)